

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 13C/69/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815200968
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8815200968.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci navrhovateľky: E. L., Y. XX.X.XXXX, E. G. Y. L., W. XX/XX proti odporkyňi: N. L., Y. XX.XX.XXXX, E. G. Y. L., V. XXX/XX o návrhu na zvýšenie výživného takto

rozhodol:

Konanie o návrhu na zvýšenie výživného za obdobie od 1.3.2014 do 3.2.2015
z a s t a v u j e.

M e n í rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/170/2013 zo dňa 15.7.2013 tak, že výživné, ktoré je povinná platiť odporkyňa na navrhovateľku, zvyšuje zo sumy 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu na sumu 100 eur mesačne počnúc od 4.2.2015 do budúca s tým, že uvedené výživné je povinná platiť odporkyňa k rukám navrhovateľky vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred a dlžné výživné za obdobie od 4.2.2015 do 19.5.2015 v sume 210,74 eur je povinná odporkyňa zaplatiť navrhovateľke spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 25 eur až do úplného zaplataenia dlžného výživného pod následkami straty výhody splátok.

Čo do zvyšku návrh z a m i e t a.

Žiadny z účastníkov n e m á na náhradu trov konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 4.2.2015 domáhala zvýšenia výživného určeného zo strany odporkyne na sumu 250 eur mesačne so spiatočnou platnosťou odkedy je odporkyňa zamestnaná.

Pred začatím pojednávania navrhovateľka požiadala o úpravu výživného odo dňa doručenia návrhu súdu.

Svoj návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 15.7.2013 bola zverená do výchovy otca N. L. a matka - odporkyňa bola zaviazaná prispievať na jej výživu a výchovu sumou 30% zo zárobku. Nakoľko medzitým dovŕšila 18 rokov a naďalej študuje a odporkyňa je už zamestnaná, žiada o zvýšenie výživného na sumu 250 eur mesačne alebo po zvážení súdu vypočítanej čiastky zo mzdy odporkyne.

Odporkyňa s návrhom nesúhlasila, žiadala aby suma výživného bola určená súdom.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom a jeho prílohami, vyjadrením odporkyne a prílohami, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 8P/170/2013, správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

Vranov nad Topľou a Sociálnej poisťovňa, pobočka Vranov nad Topľou, výpoveďami účastníkov konania a zistil tento skutkový stav.

Navrhovateľka zotrvala na podanom návrhu po čiastočnom späťvzati z dôvodov, že toho času ešte stále býva u otca, ktorému bola pôvodne ako maloletá zverená, toho času bývajú na W. v prenajatom byte. Otec je živnostník, teda jeho príjem je nestabilný, každý mesiac je iný, keďže bývajú v prenajatom byte tak otec uhrádza 330 euro za byt a ešte náklady za energie. K svojim výdavkom uviedla, že má výdavky na cestovné, dochádza mestskou hromadnou dopravou do školy, ďalej na stravu, na ošatenie, na školské potreby, v súvislosti so zabezpečením stravy, ošatenia, kozmetiky, má výdavky cca 150 eur mesačne, nevie to presne uviesť, nakoľko čo sa týka stravy toto viac-menej zabezpečuje otec, ale nestravuje sa v školskej jedálni, nosí si do školy aj desiate, čo sa týka kozmetiky, oblečenia tak to môže byť tak ako uviedla s tým, že toho času si snaží aj ona finančne prílepšiť, zabezpečila si brigádu, je to však tiež nestabilný príjem tak cca do 80 eur mesačne. Mala výdavky v súvislosti so záujmom o štúdium na vysokej škole, kde platila poplatky za prihlášky, tu však uvádza, že odporkyňa jej uhradila jeden poplatok na Univerzitu Komenského v sume 50 eur, otec jej uhradil poplatok jeden na českú školu 510 Kč a jeden poplatok 14 eur. Toho času už má rozhodnutie, že je prijatá na Univerzitu Komenského, no nerozhodla sa ešte či bude tam skutočne študovať, čaká ešte na jedno rozhodnutie. So zdravotným stavom nemá žiadne zvýšené výdavky. Má taktiež výdavky spojené s kultúrnym vyžitím, teda či s nejakou návštevou kultúrneho podujatia, kina alebo len niekde posedenia s kamarátmi. Odporkyňa jej prispieva aj mimo vyživovacej povinnosti, nakupuje jej najmä oblečenie, trička, mikiny, rifle, tenisky to všetko vlastne jej zabezpečuje. Od odporkyne dostala aj notebook. Poukázala na to, že zvýšenie výživného nie je na pokrytie výdavkov v domácnosti, kde býva, od začiatku školského roka už bude potom bývať na internáte, kde bude mať znova výdavky na bývanie, na stravu a výdavky súvisiace so školou. Požadovaná suma 250 eur je asi veľa, ale zasa suma 27 eur je málo.

Odporkyňa žiadala, aby výšku vyživovacej povinnosti určil súd. Predložila súdu doklad o svojej terajšej práceneschopnosti. Navrhovala, aby sa navrhovateľka, vyjadrila, či chce zostať pri otcovi, keďže ako sama uviedla, tento nemá stabilný príjem a nie je schopný jej zabezpečovať celú starostlivosť, jeho partnerka je nezamestnaná, preto nesúhlasí, aby tieto výdavky, ktoré im týmto v súvislosti s týmto vznikajú boli prenášané na ňu. Vyživovaciu povinnosť určenú súdom si plní riadne, prispieva navrhovateľke aj nad rámec určenej vyživovacej povinnosti či na oblečenie, či na iné výdavky so štúdiom, prípadne ako už bolo uvedené aj so záujmom o štúdium na vysokej škole. Že má tam vlastne uzatvorenú pracovnú zmluvu na čas neurčitý s tým, že jej mzda závisí od vykonaného rozsahu práce. U terajšieho zamestnávateľa je zamestnaná od marca minulého roku, teda od roku 2014, predtým čo dokladovala príjem pre Úrad práce tak ten príjem bol cca od 150 - 180 eur mesačne. V prípade zvýšenia výživného žiadala, aby súd toto zvyšoval odo dňa pojednávania.

Podľa správy Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou odporkyňa nie je poberateľkou dávky v nezamestnanosti, nemocenskej dávky a úrazovej dávky, je poberateľkou dôchodku - invalidného v sume 197,70 eur a je evidovaná v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom Sociálnou poisťovňou u zamestnávateľa ATENA - PERSONAL CONSULTING s.r.o. ako zamestnanec - pravidelný príjem.

Podľa písomného vyjadrenia odporkyne jej príjem predstavuje invalidný dôchodok v sume 197,70 eur, mzda 167,04 eur a príspevok na pohonné hmoty 33 eur. Z výdavkov uviedla náklady na elektrickú energiu v sume 25 eur mesačne, plyn 10 eur mesačne, o čom predložila doklad SIPO, nájom bytu 115,05 eur, o čom predložila mesačný predpis nájomného a úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu, strava 100 eur, ošatenie a hygienické potreby 100 eur mesačne, z iných výdavkov poplatok za odpad, zákonné poistenie vozidla, havarijné poistenie, telefón a výživné na navrhovateľku v sume spolu 40 eur mesačne.

Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne súd zistil, že odporkyňa je poberateľkou invalidného dôchodku od 1.1.2015 v sume 197,70 eur mesačne.

Spoločnosť ATENA - PERSONAL CONSULTING s.r.o. potvrdila, že odporkyňa mala v mesiaci január 2015 mzdu 167,04 eur, v mesiaci február 2015 v sume 370,83 eur.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny súdu oznámil, že odporca nepoberá pomoc v hmotnej núdzi.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor služieb občana súdu oznámil, že odporkyňa nepoberá žiadne sociálne dávky ani dávky v hmotnej núdzi a toho času nie je ani v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 8P/170/2013, v ktorom sa viedlo konanie o návrhu na zmenu osobnej starostlivosti súd zistil, že rozsudkom č.k. 8P/170/2013-22 zo dňa 15.7.2013 súd zmenil výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6C/223/2004-61 zo dňa 11.2.2015 a to tak, že vtedy mal. navrhovateľku zveril do osobnej starostlivosti otca a matku - odporkyňu zaviazal platením výživného na vtedy mal. navrhovateľku vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu, ktoré výživné matka bol povinná platiť vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca počnúc právoplatnosťou rozsudku. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že pri určení vyživovacej povinnosti matky vychádzal z odôvodnených potrieb maloletej ale aj z výšky zárobku matky, ktorý pozostáva z invalidného dôchodku vo výške 190,50 eur ako aj z ustanovení Zákona o rodine, podľa ktorých každý rodič je povinný plniť si vyživovaciu povinnosť aspoň v minimálnej výške, čo v čase rozhodovania súdu predstavovalo sumu 27,13 eur, keďže zárobkové pomery matky neumožňovali ju zaviazat' na platenie výživného požadovaného otcom, súd v prevyšujúcej časti návrh otca zamietol.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a to zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 154 Občianskeho súdneho poriadku pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ak ide o opakujúce sa dávky, možno uložiť povinnosť i na plnenie dávok, ktoré sa stanú zročnými len v budúcnosti.

Podľa § 96 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti, alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Aj je návrh vzatý späť v časti, súd konanie v tejto časti zastaví. Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia (§ 160 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Súd v časti, v ktorej navrhovateľka netrvala na zvýšení výživného, ktoré jej vyjadrenie súd posúdil ako čiastočné späťvzatie žaloby za obdobie od 1.3.2014 (odkedy sa odporkyňa zamestnala) do 3.2.2015 pred začatím pojednávania, preto súd konanie v tejto časti zastavil.

Kritéria na posúdenie plnenia vyživovacej povinnosti na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa, pričom odôvodnenosť potrieb vyžaduje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna, závisí od veku, duševnej a psychickej vyspelosti, schopnosti, zdravotného stavu, záujmov, nadania, talentu, vzdelania, formy prípravy na budúce povolanie.

Vyživovacia povinnosť voči deťom je prvoradou povinnosťou rodiča, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a podobne.

Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, takouto zmenou môže byť vyšší vek dieťaťa, podstatné zvýšenie alebo zníženie príjmu rodičov. Určenie výšky výživného je individuálne v každom prípade.

Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že ostatná úprava výživného na vtedy maloletú navrhovateľku bola vykonaná rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 8P/170/2013 a to v čase, kedy už táto bola žiačkou druhého ročníka Gymnázia sv. Františka z Assisi vo Vranove nad Topľou. V čase podania návrhu bola navrhovateľka žiačkou štvrtého ročníka s tým, že v ďalšom si plánuje štúdium na vysokej škole a práve s týmto jej vznikli taktiež výdavky a to s úhradou poplatkov v spojitosti s prihlasovaním na prijímacie pohovory, na úhrade ktorých sa podľa vyjadrenia účastníkov konania podieľala aj odporkyňa. Navrhovateľka uviedla, že v štúdiu bude pokračovať, je prijatá na štúdium na Univerzitu Komenského v Bratislave, teda navrhovateľka je nezaopatreným dieťaťom, ktoré v súčasnosti nie je schopné samo sa živiť.

Ako už súd uviedol, v čase ostatnej úpravy výživného bola navrhovateľka žiačkou 2. ročníka gymnázia, od toho obdobia absolvovala zvyšok stredoškolského štúdia a bude pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Teda možno konštatovať, že na strane navrhovateľky došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá so sebou prináša aj podstatné zvýšenie nákladov, ktoré súvisia predovšetkým so štúdiom a to či už stredoškolským a najmä s posledným ročníkom štúdia a uchádzaním sa o štúdium na vysokej škole, pričom nevyhnutne mala samozrejme výdavky spojené s cestovným, zabezpečením učebných pomôcok, nákladov na hygienu, stravovanie a zdravotnícku starostlivosť. Neoddeliteľnou súčasťou každého mladého človeka vo veku navrhovateľky ako formujúcej sa osobnosti je aj kultúrny a spoločenský život a aj náklady s tým súvisiace.

V čase ostatnej úpravy príjem odporkyne predstavoval len invalidný dôchodok v sume 190,50 eur, v súčasnej dobe je to suma 197,70, no súčasne je odporkyňa v pracovnom pomere, aj keď jej príjem je závislý od vykonaného rozsahu práce, no za mesiac január 2015 predstavoval 167,04 eur a február 370,83 eur, pričom podľa vyjadrenia odporkyne v priemere za rok 2014 predstavoval sumu 150 - 180 eur mesačne.

Navrhovateľka ako aj odporkyňa zhodne súdu uviedli, že odporkyňa si plní vyživovaciu povinnosť aj nad rozsah určený súdom, keď navrhovateľke zabezpečuje najmä oblečenie, čo preukazuje, že je v jej možnostiach plnenie vyživovacej povinnosti vo vyššom rozsahu. Napriek tejto skutočnosti medzi účastníkmi konania nedošlo k dohode o zmene sumy výživného a odporkyňa žiadala, aby túto určil súd.

Za vyššie popísanej zmeny pomerov jednak na strane navrhovateľky ako osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti ako aj na strane odporkyne ako osoby povinnej a najmä riadiac sa tým, že vyživovacia povinnosťou je prvoradou povinnosťou rodiča má súd za to, že návrh navrhovateľky je v časti dôvodný a to v časti o zvýšení výživného v sume 72,87 eur mesačne a je potrebné mu vyhovieť, preto zaviazal odporkyňu na platenie výživného od 4.2.2015 sumou po 100 eur mesačne, keď príjem odporkyne oproti ostatnej úprave vzrástol zo sumy poberaného invalidného dôchodku o sumu príjmu z pracovnej činnosti v priemere 150 - 180 eur a čo do zvyšku, teda o zvýšenie výživného v sume 150 eur mesačne (navrhovateľka žiadala sumu 250 eur, pričom už v čase podania návrhu trvala vyživovacia povinnosť v sume 27,13 eur, teda žiadal zvýšiť výživné o sumu 222,87 eur, pričom súd zvýšil výživné na sumu 100 eur, teda o 72,87 eur) návrh zamietol.

Čo sa týka dlžného výživného, tak odporkyňa v súčasnej dobe prispieva navrhovateľke súdom určenou sumou 27,13 eur mesačne a suma dlžného výživného tak za jeden mesiac predstavuje sumu 72,87 eur (100 eur priznaná zvýšená suma - 27,13 eur suma poskytovaná odporkyňou).

Za mesiac február dlžné výživné predstavuje sumu za 25 dní (dlžné výživné za celý mesiac - 72,87 eur, na jeden deň 72,87/28 dní, jeden deň 2,60 eur) potom za 25 dní 65 eur, keďže navrhovateľka podala návrh dňa 4.2.2015 a potom za mesiace marec a apríl v sume po 72,87 eur, teda spolu dlžné výživné predstavuje sumu 210,74 eur. Za mesiac máj dlžné výživné nevzniklo, nakoľko povinnosť zaplatiť zvýšené výživné má odporkyňa do 20. dňa v mesiaci a rozsudok súd vyhlásil dňa 19.5.2015 a teda za mesiac máj môže svoju vyživovaciu povinnosť splniť riadne do uvedeného dňa, keďže rozsudky odsudzujúce na plnenie sú v zmysle ust. § 162 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku predbežne vykonateľné.

Sumu dlžného výživného povolil súd zaplatiť odporkyňi spolu s bežným výživným v splátkach po 25 eur pod následkami straty výhody splátok.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Navrhovateľka bola v konaní v časti úspešná, keď súd vyhovel jej návrhu v časti o zvýšenie výživného v sume 72,87 eur mesačne a neúspech mala v časti, v ktorej súd návrh zamietol, teda v časti o zvýšenie výživného v sume o 150 eur mesačne, v ktorej časti mala úspech odporkyňa. Keďže navrhovateľka a odporkyňa si náhradu trov konania neuplatnili, súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zaistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zaisteniam,
- e) doteraz zaistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.